



PÉLDAÉRTÉKŰ ALTERNATÍV GAZDÁLKODÓK

Javaslatok az európai mezőgazdaság környezeti és gazdasági fenntarthatóságának biztosítására, Dr. Molnár Mariann, 2023. Letöltés: bit.ly/AlternativMezogazdasag



NÉMETHNÉ KRIZSÁN JÚLIA



Smiling Estate
juliakrizsan@gmail.com

Hogyan kezdtünk el gazdálkodni?

A nagymamám Tolcsván lakott, szőlővel foglalkoztak, de sajnos a szüleim nem vették át a gazdaságot, minden felszámoltak, csak a ház maradt meg. Élelmiszer mérnökként végeztem, majd elvégeztem az ökológiai gazdálkodást is. Jelen pillanatban az egészségügyben dolgozom. A család útján indultam el és a célom, hogy generációkon át fenntartható gazdaságot hozzak létre. A gazdaságot végül a szakdolgozatom megírásakor vettem meg az ösztöndíjamból 2020 novemberében, és mivel a szőlő sorközök másfajta hasznosításáról írtam a szakdolgozatom, melyben a gazdálkodók mellékjövedelemre tehetnek szert, számomra nem volt kérdés, hogy a szőlőle természetést és a gyógynövényeket integrálom.

Technológiai megfontolásaink

A gazdálkodás folyamán kizárólag ökológiai szereket használok. Elsősorban saját fogyasztásra kezdtük el gyártani, de mostanra már van felesleg és a szükséges engedélyeket is megkaptam, tehát

a következő szürettől árulni is fogom. Minimális inputtal dolgozom, első évben Poliversumot, csalánt, ként, és szódabikarbónát használtam, és a második évtől a Taegro-t is bevezettem. Ennek a lisztharmanál van jelentősége, főleg mivel a Tokaj hegyalján a furmint egy érzékeny fajta. Így már semmilyen más szert nem kell használnom, csak a 0 napos várakozási idejű mikrobiológiai készítményeket.

A szőlőbe levendulát ültettem, mert szép is és a szőlőmoly ellen is védelmet nyújt. Kísérleteztem a francia és az angol levendulával is, és az a tapasztalom, hogy az angol jobb, intenzívebb a növekedése, jobban elnyomja a gyomnövényeket és védi a szőlőmet. Ültettem még citromfűvet és kakukkfűvet is. Az aromás növények védik a tőkéimet, a kakukkfű például kiváló vírus- és gombaölő hatású. A növényeket betettem a sor közepére is és a tőkék közé is. A szőlő után faültetésbe kezdek majd. Elszórva szeretnék szelídgesztenyét, mandulát, diót, birsalmát ültetni. A klímaváltozás miatt elképzelhető, hogy mandulát és cigány-meggyet ültetek majd a szőlők árnyékolására, és ezekkel a fejlesztésekkel majd további plusz bevételeket is tudok realizálni.

Termelési módszereink

Nálam nincs talajbolygatás, mert növények a gyökereik útján lazítják a talajt és nem jár rajta nehéz gép. A talajok folyamatosan takarva vannak, emiatt a növényzet hűti a felszínt, árnyékol is, a talaj sokkal tovább marad nedves, sőt ezzel még az eróziót is meg tudom előzni. A sorközökben pillangósokat a nitrogénmegkötésre, és gyógynövényeket is vetek, kamillát, cickafarkfűvet, fehérherét is szórtunk bele. Ettől látványosan megnőtt a például a katicák száma a telepen.

A szüret után ugyanúgy préseljük a szőlőt, mint a borszőlőnél, majd gyógynövényben, gyömbérben áztatva ízesítjük. Ezután leszűrjük, pasztörizáljuk és máris lehet csomagolni. A szőlőlé mellett még 2-300 liter prémium minőségű bort is készítek, de ezt még nem tudtuk forgalomba hozni, Tokajban borospince kell hozzá. Az üdítők esetében a Hegyközségnek le kell jelenteni, hogy mi lett a szüret-



tel. A legtöbb nagy borászat már gyárt szőlőlét, de nem jelenik meg a statisztikákban, mert nincs rá külön sor. Pedig fontos piaci lehetőséget biztosít, és még az is előnye a gyümölcslének, hogy szüret után 24 órán belül ott a kész termék és lehet értékesíteni.

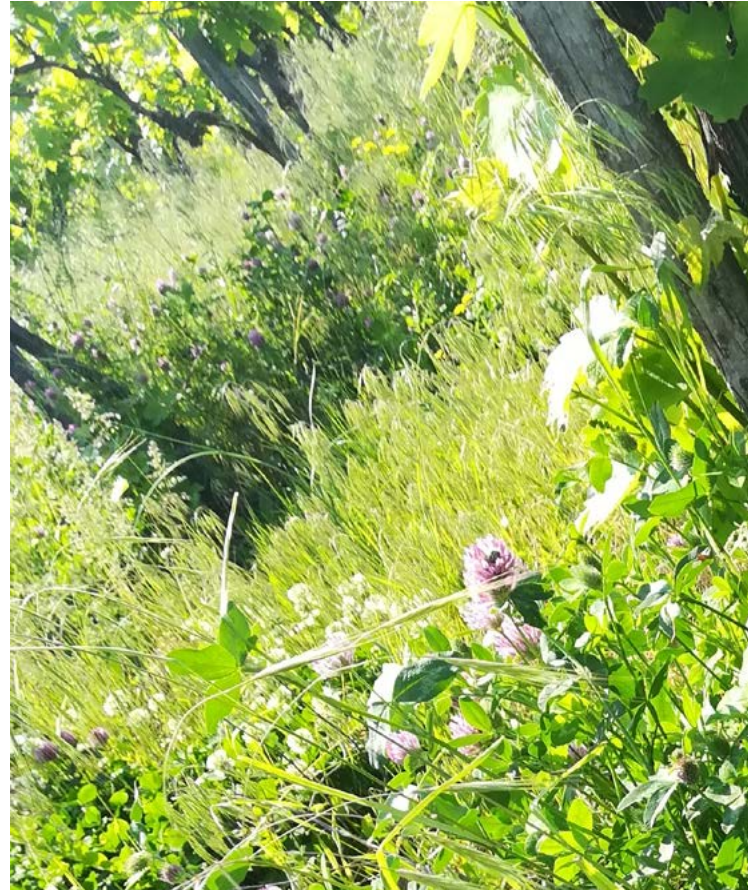
Módszereink kihívásai

Nehézség a tápanyagutánpótlás, ehhez vagy egy szárzúzó kell vásárolnom, ami plusz költség és nem biztos, hogy megéri, vagy pedig szerves anyagot kell vásárolnom. A kihívások mérséklésére kell, hogy legyen állattartás az öko rendszerekben is, mert állattartás nélkül hosszú távon nincs növénytermesztés. A szőlőhöz jól lehet integrálni a baromfitartást, szüret után rá lehet engedni a szőlőre. A levendulát nem fogják kikaparni, és még ha citromfűvet lelegelik, az úgyis kihajt tavasszal. Nem kell nagy állatállomány. A vad is megfordul a szőlőben, lelegeli a heréket és hagy ott trágyát. Ez mindenkinek jó. Viszont az állathoz állandóan ott kell lenni, ezt még nem tudtam megoldani.

Gazdasági fenntarthatóság

Globálisan a borfogyasztás csökken, de az üdítőé és a gyógynövényeké nő és az ehhez kapcsolódó bevételek is. Úgy gondolom, hogy ha nem akarjuk, hogy minden termelőt támogatásból kelljen eltartani, akkor mindenkinek meg kell találnia azt a piaci rést, ami növekedőben van. Így, ha az üdítőt tudjuk a gyógynövényekkel párosítani, akkor nyert ügyünk van. Igaz, hogy a feliratban nem írhatom, hogy citromfűvel mint gyógynövénnyel ízesítettem, hanem csak azt, hogy citromfűvel mint ízesítővel ízesítettem a szőlőlét. Ha ráírnám, hogy gyógynövény, akkor más kategóriába esnék, akkor gyógyszerkönyvi minősítés kellene. Végül is ez nem logikus, de mégsem okoz gondot, mert a tudatos fogyasztó úgy is tudja, mire jó a citromfű, aki meg nem, az is megissza, mert finom.

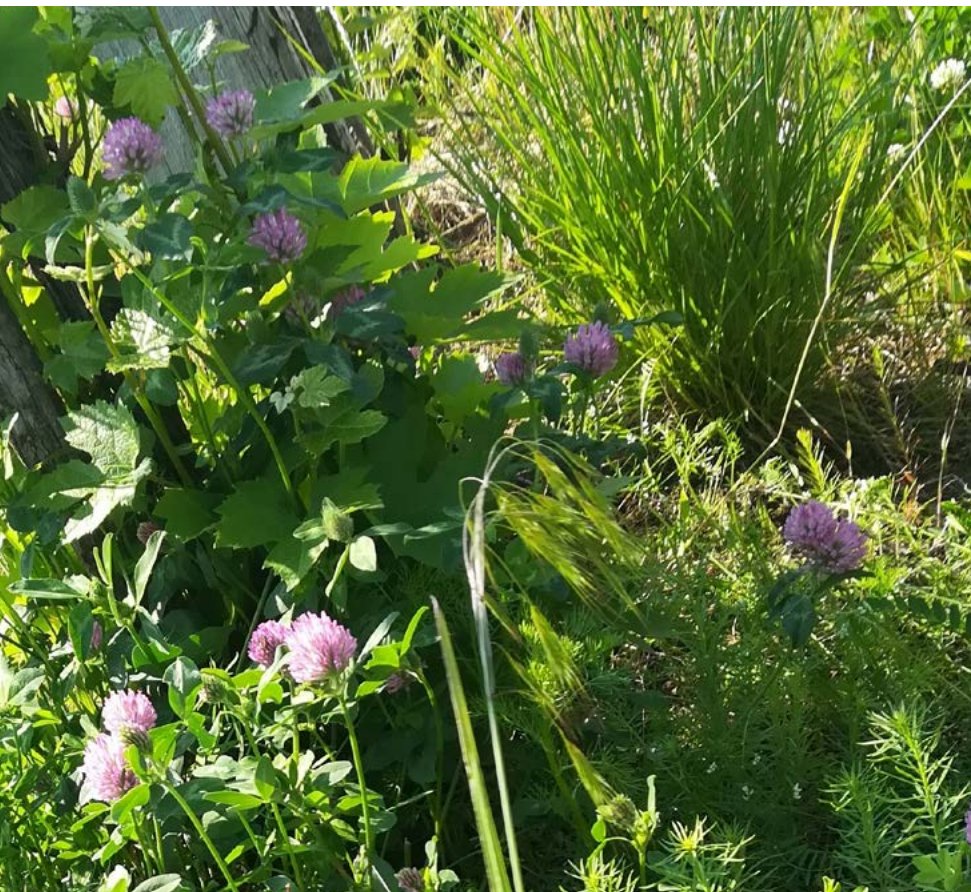
A mezőgazdaságot a támogatások tartják most életben, amíg a társadalom tudja és akarja finanszírozni. De arra is gondolni kell, hogy mi lesz, ha már nem tudja. Ha függetlenek szeretnének lenni a gazdák, akkor meg kell nézni, hogyan lehet többféleképpen hasznosítani a területeket. Plusz lábat tud adni egy gazdának, ha vannak virágzó növények a sorközökben, mert akkor a méheket már könnyű integrálni. Persze túltervezni, túlterhelni sem szabad a területeket, ez már komoly agro-ökológiai tervezést igényel. Kialakítottuk a saját márkánkat is, és rövid ellátási láncon, piacon és az interneten fogok értékesíteni. A piac nagyon fontos, mert a termelő ott kaphatja a legfontosabb visszajelzéseket.



A konvencionális gazdálkodásról

Az általunk használt alternatív termelési mód olcsóbb, mint a konvencionális. Ez persze csak úgy jön ki, ha minden tényezővel számolok. A környékbeli gazdák csodabogárnak könyveltek el, egészen az első szüretig. Ott volt a fél falu és mivel jó volt a termés, a becsületemen sem esett csorba. Szerintem az emberek át fognak állni, ha rájönnek, hogy megéri. A nagybátyám erre a legjobb példa. Az első évben folyton szidott, de mikor látta a termést megfogadta, hogy át fog állni a biotermelésre, és meg is tette. Pedig előtte már el akarta adni a szőlőjét, de most, 70 felett új perspektívák nyíltak meg előtte, ezért új tőkét ültet.

Szomorú tény, hogy a növényvédelmi előrejelzések nem tartalmazznak a kénen kívül egyetlen bió szert sem. Fontos látni, hogy az ipari lobbifolyásolja a gazdálkodókat. Pedig én onkológián láttam, hány növényvédős lett beteg. A faluban lehetett tudni, hogy ki permetezett traktorral,



„Nem hiszek a monokultúrában.”

ki helikopterrel, és azok mind korán mentek el. Ezen változtatni kell. Mivel a bió szerek még nem nagy volumenben vannak előállítva, ezért drágák, de véleményem szerint, ha többen ráállnának a termelésre, akkor olcsóbbak lennének. Olyan ez, mint az elektromos autógyártás.

Nézeteink, módszereink alkalmazhatósága

A talajokat és a tőkéket is védeni kell. Erre jók a sorköz vetések és a társnövények, mint a levendula, a cickafark és a kakukkfű is. Ezeknek köszönhetem, hogy nálunk kevesebb volt a tőkeelhalás az aszályban, mint más gazdáknál. Természetesen van valamennyi beruházási igénye, de nem olyan nagyságrendű, hogy ne lehetne kitermelni. Azokat a levendulákat például, amiket az önkormányzati napszámosok lenyírnak a parkban, ledugják és akkor már nem is kell megvenni. Ez a fenntartható út.

Hosszú távon fontos integrálni az állattartást, és jó, ha vannak méhek is, mert így nem tudnak elszaporodni a darazsak sem, amik megeszik a szőlőt.

A gazdaság pedig hosszú távon tud önfenntartó lenni azáltal, hogy olyan ökoszisztémát építek, amely önmagában is fenntarthatóan tud működni. Ha esetleg én nem jutok hozzá a biokészítményekhez, és a konvencionális gazdálkodó sem a vegyi anyagokhoz, az enyémhez hasonló rendszerek előnyben lesznek.

További céljaink

- További 2500 nm földterület vásárlása (szomszéd parlag) további szőlő és gyümölcsös telepítésére.

Javaslataink

- A biominősítés legyen állattartáshoz kötve.